

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát
Křížová 22, 603 00 Brno**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-2585/23-B
Sp. zn. ČŠIB-S-501/23-B

Název	Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola Ibsenka Brno, příspěvková organizace
Sídlo	Ibsenova 114, 638 00 Brno
E-mail	reditel@ibsenka.cz
IČO	60 555 998
Identifikátor	610 300 733
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PaedDr. Petr Hanák, Ph.D.
Zřizovatel	Jihomoravský kraj
Místa inspekční činnosti	Barvičova 45, Ibsenova 114 a Kyjevská 393, Brno, Tetčická 311, Střelice a Boženy Němcové 151, Otnice
Inspekční činnost na místě	11. 12. 2023 – 14. 12. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Mateřská škola speciální, základní škola speciální, praktická škola Ibsenka Brno, příspěvková organizace (dále „škola“) je subjekt zřízený pro vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami podle § 16 odst. 9 školského zákona. Škola vykonává činnost mateřské školy (dále „MŠ“), základní školy – obor vzdělávání základní škola speciální (dále „ZŠS“), školní družiny (dále „ŠD“), střední školy – obory vzdělávání praktická škola jednoletá a praktická škola dvouletá (dále „střední škola“), speciálně pedagogického centra (dále „SPC“), školní jídelny a školní jídelny – výdejny.

Škola má celkem pět míst poskytovaného vzdělávání. Na pracovišti Ibsenova jsou v šesti třídách vzdělávání žáci ZŠS, ve třech třídách žáci střední školy a ve čtyřech odděleních ŠD je realizováno zájmové vzdělávání. Služby tu poskytuje SPC a je zde umístěna školní jídelna, která zabezpečuje také stravování dětí na pracovišti Barvičova, kde se nachází školní jídelna-výdejna. Probíhá zde vzdělávání dětí ve třech třídách MŠ a SPC tu má vytvořeno zázemí pro poskytování svých služeb. Na pracovišti Kyjevská jsou vzdělávání ve čtyřech třídách děti MŠ a v jedné třídě žáci ZŠS. Na pracovišti ve Střelcích jsou vzdělávání v jedné třídě žáci - klienti příspěvkové organizace Zámeček Střelice, poskytovatele sociálních služeb. Na pracovišti v Otnicích jsou v jedné třídě vzdělávány děti MŠ a ve dvou třídách žáci ZŠS – klienti LILA Domova pro postižené děti Otnice, příspěvkové organizace.

MŠ celkově poskytuje v osmi třídách předškolní vzdělávání 60 dětem, z toho 30 dětí plní povinné předškolní vzdělávání, 14 dětí má odklad školní docházky a čtyři děti mají odlišný mateřský jazyk. Nejvyšší povolený počet dětí je naplněn z 63 %.

ZŠS celkově vzdělává 73 žáků v 10 třídách podle Školního vzdělávacího programu pro základní školu speciální – díl I. a II. Nejvyšší povolený počet žáků v ZŠS je naplněn z 65 %.

Ve střední škole je vzděláváno celkem 19 žáků ve třech třídách. Jeden žák má odlišný mateřský jazyk. Nejvyšší povolený počet žáků střední školy je naplněn z 63 %.

ŠD zajišťuje zájmové vzdělávání pro 32 účastníků. Ranní i odpolední provoz ŠD je primárně určen pro žáky 1. stupně. Pokud to kapacitní možnosti dovolí, tak jsou do ŠD přijímáni také žáci 2. stupně. Nejvyšší povolený počet účastníků zájmového vzdělávání je naplněn na 46 %.

SPC zajišťuje poradenské služby v Jihomoravském kraji dětem a žákům (dále „klienti“) s mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s Downovým syndromem, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením, domovům pro osoby se zdravotním postižením i veřejnosti bezplatné služby.

Škola poskytuje ve vlastní školní jídelně školní stravování dětem a žákům na pracovišti Ibsenova a na pracovišti Barvičova, kde je školní jídelna – výdejna. Stravování dětem a žákům vzdělávaným na pracovišti Kyjevská, Střelice a Otnice zajišťují zdravotnická zařízení, ve kterých jsou umístěni.

Škola má udělený certifikát „Pracoviště s konceptem bazální stimulace“. Je fakultní školou Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. Od roku 2020 je škola členem sítě Center metodické podpory pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Hodnocení podmínek vzdělávání a poskytování poradenských služeb

Ředitel školy (dále „ředitel“) dlouhodobě a kvalitně řídí školu jako celek, naplňuje své vize s cílem neustále zkvalitňovat služby poskytované v rámci vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve strategických dokumentech školy nastavil konkrétní směřování školy v dalším období, a to na základě podrobné analýzy dosaženého aktuálního stavu, do které byli zapojeni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci školy a zákonní zástupci dětí a žáků prostřednictvím dotazníkových šetření. Vytyčené cíle, které ředitel vyspecifikoval pro další období, jsou promyšlené, konkrétní, reálné a postupně naplňované. Ředitel se v roce 2019 velmi dobře zhostil úkolu sloučení školy s Mateřskou školou a základní školou Brno, Barvičova, příspěvkovou organizací. Ještě před převzetím školy zahájil proces zefektivnění využití stávajících prostor. Po převzetí zajistil jejich dovybavení a zkvalitnění poskytovaných služeb na tomto pracovišti. Vzhledem k nevhodným podmínkám pro vzdělávání dětí v této budově zahájil kroky směřující k vybudování nových, moderních prostor.

Řediteli se podařilo udržet kvalitně nastavený systém řízení školy, svým čtyřem zástupcům delegoval kompetence, které jim umožňují efektivně řídit oblasti školy, za něž zodpovídají. Nastavenou organizační strukturou řízení a rozdělením kompetencí v rámci širšího vedení (koordinátoři pracovišť) umožnil pedagogickým pracovníkům kariérně růst a aktivně se zapojovat do řízení školy. Předávání informací mezi vedoucími pracovníky, zaměstnanci jednotlivých pracovišť, ale i v rámci celého pedagogického sboru je promyšlené a funkční. Důraz je kladen na každodenní sdílení informací a osobní komunikaci všech pracovníků. Pedagogická rada se důsledně zabývá průběhem a výsledky vzdělávání žáků, ale i organizačními záležitostmi.

Ředitel dbá na optimální zajištění personálních podmínek, což se mu daří. Všichni odborní pracovníci SPC a téměř všichni pedagogové mají požadované vzdělání, dva pedagogičtí pracovníci si jej v tomto školním roce dokončují. Od poslední inspekční činnosti došlo k významnému přínosu pro samotný vzdělávací proces díky nově vytvořeným pracovním pozicím školního psychologa, speciálního pedagoga – logopeda a tandemového učitele. Ve většině tříd ZŠS byly posíleny pedagogické týmy o druhého asistenta pedagoga. Vedení školy se zabývá vzděláváním pedagogických pracovníků, aktivita pedagogů a odborných pracovníků v oblasti sebevzdělávání však byla v posledních dvou letech nižší, účastnilo se ho méně než polovina z celkového počtu. Dlouhodobě přetrvává priorita ve vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti systému ucelené rehabilitace, kterou při vzdělávání dětí a žáků systematicky využívají. Pedagogové se účastní i dalších odborných seminářů se zaměřením na zvyšování úrovně vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, odborní pracovníci s cílem zkvalitňovat poradenské služby. Vedení školy realizuje kontrolní činnost jednotlivých součástí školy na všech pracovištích. Závěry z ní byly formulovány v obecné rovině, pro učitele byly spíše motivační a povzbuzující, v menší míře byly cílené na zkvalitňování vzdělávacího procesu. Zástupkyně pro SPC realizuje v menší míře hospitační činnost zaměřenou na průběh poskytovaných služeb, důsledně se zabývá kvalitou výstupů zpracovávaných odbornými pracovníky. Vedení školy s cílem zvyšovat úroveň vzdělávání dětí a žáků podporuje vzájemnou hospitační činnost pedagogů.

Pracovníci školního poradenského pracoviště (dále „ŠPP“) poskytují poradenskou činnost všem aktérům vzdělávání. Vedoucí ŠPP – speciální pedagožka, zastávající funkci výchovného poradce a metodika prevence, koordinuje poradenské služby. Ve spolupráci se dvěma speciálními pedagožkami – vedoucími odloučených pracovišť, zajišťuje všem pedagogům školy metodickou podporu potřebnou při realizaci podpůrných opatření dětem a žákům školy v souladu s doporučeními školských poradenských zařízení.

Je koordinátorkou programu ucelené rehabilitace, který pedagogové proškolení v jeho používání využívají při práci s dětmi a žáky s cílem minimalizovat dopady postižení na jejich vzdělávání a běžný život. Škola k tomu využívá různé druhy terapií – muzikoterapii, arteterapii, ergoterapii, canisterapii, dále hiporehabilitaci, stimulaci v senzomotorických místnostech snoezelen, plavecký výcvik v bazénu, pobyt ve vířivce, podporu pohybového vývoje, individuální logopedickou péči, HANDLE přístup, koncept bazální stimulace a systémy alternativní a augmentativní komunikace. Škola věnuje pozornost rozvíjení nadání či zájmu žáků prostřednictvím zájmových útvarů, účasti na sportovní olympiádě a soutěžích. Pečlivě se věnuje oblasti kariérového poradenství, kterou zabezpečuje s ohledem na potřeby zejména žáků střední školy. Díky aktualizaci školního vzdělávacího programu se tato problematika stala jedním ze stěžejních pilířů vzdělávání žáků ve střední škole. Dlouhodobá spolupráce se společností AGAPO, o.p.s. a nově se společností Rytmus – od klienta k občanovi, z.ú., je velmi přínosná pro realizaci tzv. tranzitního programu, jehož cílem je posílení sociálních a pracovních kompetencí u žáků prostřednictvím asistované praxe u zaměstnavatele. Dílčím cílem je pozitivní zkušeností motivovat žáka k přechodu ze školního do pracovního prostředí. Díky této podpoře našli mnozí absolventi střední školy svoje uplatnění. Oblast prevence sociálně patologických jevů je na požadované úrovni zajištěna metodickou prevencí. Zaměřena je adekvátně především na bezpečnost žáků při běžných činnostech, sebepoznání, sebeovládání, vztahy s druhými lidmi a prevenci návykových látek. Jednotlivé preventivní aktivity jsou zařazeny a prováděny v průběhu celého roku v součinnosti s vyučujícími jednotlivých předmětů. K rizikovému chování žáků na škole vzhledem k organizaci výuky nedochází. Přínosná pro utváření příznivého klimatu školy je práce školní psycholožky. Ta poskytuje psychologické a psychoterapeutické služby dětem a žákům a poradenské jejich zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům školy. Zajišťuje v případě potřeby během školního roku krizové intervence a provádí i další aktivity účinné při udržování dobrých vztahů všech aktérů vzdělávání jednotlivých tříd.

Na vysoké úrovni lze hodnotit oblast spolupráce školy s jinými subjekty. Ředitel promyšleně zapojuje školu do četných projektů tak, aby děti i žáci mohli účinně rozvíjet kompetence pracovní, sociální i komunikativní. Díky spolupráci se sdružením Sedmikráska (spolek pro podporu dětí a žáků školy) a Magistrátem města Brna realizuje škola dlouhodobé projekty, a to i pro další školy stejného zaměření na národní a mezinárodní úrovni. Žáci ZŠS se tak pravidelně účastní výtvarné soutěže Malujeme bez hranic a žáci střední školy pak divadelního festivalu Setkání. Vedle pravidelných projektů škola uskutečňuje i roční tematické projekty (např. Deskohraní, Ptačí zpívání, Hliněná zahrada), díky kterým žáci získávají nové poznatky a vědomosti netradičním a atraktivním způsobem. Prostřednictvím vzájemných výměnných pobytů s partnerskou školou ve slovenském Námestově získávají nové znalosti a zkušenosti nejen žáci, ale i pedagogové. Kromě toho ředitel působí v mnoha projektech jako koordinátor, díky čemuž se podílí na systematickém zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání v Jihomoravském kraji. Škola je Centrem metodické podpory pro žáky se středně těžkým a těžkým mentální postižením. Systematicky se věnuje předávání zkušeností se vzděláváním těchto žáků. Metodicky podporuje běžné školy, které vzdělávají žáky se středně těžkým mentálním postižením. Zajišťují pro ně konzultace, návštěvy přímo ve výuce a školení vztahující se k problematice vzdělávání těchto žáků. Ve spolupráci se Vzdělávacím institutem Morava se podílejí na školení asistentů pedagoga a ve spolupráci s Masarykovou univerzitou škola zabezpečuje praxi studentům oboru speciální pedagogiky. Ředitel se spolu s některými pedagogy zapojuje do několika pilotních projektů (např. pokusné ověřování systému podpory provádějících učitelů) a spolupracuje s MŠMT na revizi koncepčních materiálů. Ředitel se věnuje publikační činnosti, v současné době především podpoře kariérového poradenství pro žáky s mentálním postižením. Škola dbá

také na úzkou spolupráci se zákonnými zástupci dětí a žáků. Ti se pravidelně účastní školních akcí a spolupracují na jejich organizaci.

Všechna místa poskytovaného vzdělávání jsou materiálně vhodně vybavená. Díky tomu jsou zajištěny velmi dobré podmínky pro zajišťování všech činností školy. Pouze prostorové podmínky pracoviště Barvičova nejsou dlouhodobě optimální pro děti vzdělávané podle § 16 odst. 9 školského zákona. Budova není bezbariérová a vyžaduje pro zajištění srovnatelných prostorových podmínek s ostatními pracovišti nákladné investice. MŠ, ZŠS i střední škola disponují kmenovými učebnami, které jsou velmi dobře vybaveny velkým množstvím názorných, edukativních a kompenzačních pomůcek pro výuku dětí a žáků, pro jejich relaxaci a rozvoj pohybových i praktických dovedností. Všechna pracoviště jsou dostatečně vybavena výpočetní a didaktickou technikou, která je průběžně obnovovaná. Na pracovišti Ibsenova byla nově pořízena interaktivní podlaha FlySky, interaktivní panel a interaktivní tabule. K relaxaci či stimulaci dětí a žáků a pro rozvoj jejich vnímání slouží senzomotorické místnosti (snoezelen), kterými jsou vybavena všechna pracoviště. Ta mají také k dispozici i venkovní prostory (atrium, zahradu), které jsou vhodně vybavené pro relaxaci žáků a pro rozvoj jejich motorických dovedností. K naplňování cílů vzdělávání je rovněž využíváno blízké okolí škol pro realizaci tematických vycházek. Jsou zde rovněž zřízeny odborné učebny pro výuku pracovních činností a rozvoj pohybových dovedností. Zájmové vzdělávání má zajištěno pro realizaci svých činností optimální materiální podmínky, k dispozici mají účastníci vzdělávání dostatek her a pomůcek. ŠD využívá především prostory kmenových tříd, které jsou pro relaxaci a odpočinkovou činnost vhodně vybavené. Pro svoji činnost využívá také učebnu určenou pouze pro činnosti ŠD a odborné učeny školy a k pohybovým aktivitám tělocvičnu a školní zahradu. SPC má zajištěné dobré prostorové podmínky a materiální vybavení včetně čekárny pro klienty. Odborní pracovníci jsou dostatečně vybaveni testovými bateriemi i výpočetní technikou. SPC má zaveden elektronický evidenční systém, který umožňuje všem pracovníkům nahlížet do spisové dokumentace klientů. Škola má k dispozici dva osobní automobily, které využívají pracovníci SPC pro poskytování poradenských služeb a vedení školy při řízení pěti od sebe vzdálených pracovišť, dva devítimístné mikrobuses na přepravu žáků na aktivity mimo budovu školy a užitkové auto na převážení obědů.

Bezpečnost a ochrana zdraví je pro školu prioritou na všech pracovištích, což vyplývá z pravidelných revizí a kontrol. Preventivní mechanismy školy jsou funkční, na všech pracovištích je zajištěno bezpečné prostředí.

Hodnocení průběhu vzdělávání a poskytování poradenských služeb

Průběh vzdělávání v MŠ se vyznačoval příjemnou atmosférou a podnětnou vzdělávací nabídkou. Díky malým kolektivům ve třídách a efektivní spolupráce učitelek s asistentkami pedagoga a popř. i se zdravotními sestrami – pracovníci zdravotnických zařízení, ve kterých byly děti umístěné, bylo zajištěno potřebnou individualizaci vzdělávání a dodržování domluvených pravidel a rituálů, které jsou pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami zásadní. Spontánní i řízené činnosti byly maximálně přizpůsobeny individuálním potřebám každého dítěte. Při nepřímě řízených aktivitách si děti mohly volit z pestré nabídky nabízených her a didaktických činností, nebo mohly v klidu ostatní jen pozorovat. Každému z nich věnovaly učitelky náležitou pozornost a systematicky rozvíjely činnost podle jejich individuálních potřeb a podporovaly je zejména v sociálních interakcích, v rozvoji hry a komunikace. Učitelky sledovaly zapojení dětí do nabízených činností a střídaly jednotlivé aktivity, čímž byla optimálně podporována motivace dětí a vzdělávací přínos tak byl na velmi dobré úrovni. Pro cílenou práci s dětmi a pro jejich vzdělávání efektivně využívaly

nápadité, vlastnoručně vyrobené pomůcky. V případě potřeby využívaly kompenzační či relaxační pomůcky či bazální stimulaci ve snoezelenu. Pro spontánní hry poskytovaly dostatečný časový prostor, každé dítě se zapojilo do činnosti nebo hry vycházející z forem prožitkového a situačního učení výběrem dle vlastního zájmu. Děti reagovaly na pokyny učitelky, byly přiměřeně aktivní, zapojovaly se do většiny nabízených činností, v různé míře prokazovaly schopnost soustředit se na zadané úkoly. Sledovaným vzděláváním se prolínalo aktuální téma Vánoc, názornost byla podporována využitím tematických pomůcek. Tempo vzdělávání bylo přiměřené schopnostem dětí, byla uplatněna aktivní i pasivní relaxace, učitelky pružně reagovaly na vzniklé potřeby a hygienické nároky dětí. Vzdělávání podporovalo rozvoj samostatnosti dětí s ohledem na jejich specifické potřeby. Vhodné zařazování znaku do řeči přispívalo ke zkvalitňování komunikačních dovedností dětí. Učitelky zařazovaly pravidelně s ohledem na míru soustředění dětí zařazovat dechová a artikulaci cvičení, gymnastiku mluvidel, čímž podporovaly rozvoj řečového projevu. Speciální pedagožky na všech pracovištích poskytovaly každodenní logopedickou péči na základě podrobných pečlivě vedených záznamů o vývoji dětí. Průběh pobytu venku motivačně navazoval na předchozí činnosti a umožňoval dětem dostatek přirozeného pohybu. Odpolední odpočinek zohledňoval individuální potřebu spánku dětí, a těm s menší potřebou spánku, byly nabízeny relaxační aktivity.

Výuka žáků ZŠS navazovala na dovednosti a znalosti osvojené žáky v MŠ. Průběh vzdělávání v ZŠS a střední škole se vyznačoval pohodovou pracovní atmosférou. Učitelé vhodným způsobem žáky motivovali po celou dobu trvání výuky, čímž zajišťovali jejich pozornost, zájem o nabízené činnosti a aktivitu při jejich realizaci. Vyučující přistupovali k žákům s respektem k jejich individuálním vzdělávacím potřebám i jejich momentálnímu naladění. Žáci byli vzděláváni ve dvouhodinových blocích, z nichž první dopolední blok většinou začínal zažitými rituály zaměřenými především na rozvoj sociálních dovedností, navození pozitivní atmosféry ve třídě, procvičení motoriky a upevňování základních znalostí využitelných v praktické životě. Následně vyučující promyšleně volili takové metody a formy práce, aby u žáků v maximální možné míře rozvíjeli již osvojené znalosti a dovednosti. Jednalo se především o individuální, individualizovanou a v menší míře i frontální výuku, v případě vhodných individuálních předpokladů žáků učitelé vhodně zařazovali do výuky v krátkých časových úsecích i samostatnou práci, při ní vždy dbali na to, aby žáci zadaný úkol dokončili. Ve střední škole využívali ve větší míře diferenciaci učiva a některým žákům nabízeli obtížnější variantu úkolu. Učitelé jen ojediněle zařazovali do výuky aktivity, které by rozvíjely u žáků, kterým to jejich schopnosti umožňují, vzájemnou komunikaci a spolupráci. Věnovali se však cílenému rozvoji jejich komunikačních dovedností, realizovali gymnastiku mluvidel či rytimizaci, využívali náhradní komunikační systémy, individualizované zážitkové deníky s obrázky reálných předmětů a osob. Zaměřovali se na propojení učiva s reálnými situacemi, praktickou využitelnost nabytých poznatků v běžném životě a podporovali rozvoj jejich osobnosti. Jednotlivé činnosti, které žáci vykonávali v průběhu hodin, byly vyučujícími promyšlené, opomíjen nebyl ani čas na odpočinek a relaxaci žáků. Učitelé trpělivě vedli žáky k dokončování úkolů a promyšleně pracovali s chybou tak, aby žáci uměli najít správné řešení. Významnou roli hrály při výuce asistentky pedagoga, které se aktivně zapojovaly do jednotlivých činností, dle předem naplánované spolupráce s učitelem pracovaly s jednotlivými žáky či skupinou žáků. Zajišťovaly jejich aktuální potřeby, přistupovaly k nim citlivě a navozovaly ve třídě spolu s vyučujícími příznivou pracovní atmosféru. Vedly je ke správným hygienickým návykům při práci. Vyučující využívali při výuce množství vhodných názorných či kompenzačních pomůcek pro podporu zapojení maxima smyslů u žáků. Nadstandardní názornost výuky žákům umožňovala lépe si osvojit probírané učivo či plnit zadané úkoly. V menší míře měli žáci možnost pracovat s interaktivní tabulí,

notebookem a tablety, při jejich používání reagovali zvýšeným zájmem a aktivitou v hodině. Při pohybových cvičeních zaměřených na rozvoj obratnosti a koordinaci pohybů byla vhodně využita reprodukováná hudba. Tu vyučující efektivně využívali také při relaxaci a bazální stimulaci žáků, která byla realizována ve třídě či snoezelenu. Efektivitu vzdělávání žáků zvyšovala okamžitá zpětná vazba k jejich aktuálním výkonům nebo projevům chování a vhodně využívaná pochvala a ocenění, případně motivace formou odměny. Rozvoj sebehodnocení u žáků, kterým by jejich schopnosti umožňovaly uvědomovat si své silné a slabé stránky, nebylo zaznamenáno v žádné hodině.

Logopedická péče byla realizována na velmi dobré úrovni, byla cílená na nápravu řeči, ale i dalších potíží žáků, např. při stravování. Při hospitační činnosti logopedka u jednoho z žáků vhodně volenými postupy a pomůckami rozvíjela motoriku mluvidel.

Při individuální canisterapii probíhaly různé aktivity se psem včetně polohování žáka, které mělo pro žáky přínosné fyzioterapeutické účinky. Docházelo k uvolnění svalového tonu částí těla a akceptaci kontaktu se psem. Při skupinové canisterapii si žáci formou tréninku či hry se psem rozvíjeli především jemnou a hrubou motoriku.

Ve ŠD měli účastníci v příjemné atmosféře dostatek příležitostí k seberealizaci, rozvoji sebeobslužných činností a odpočinkovým aktivitám. Nabízenými tematicky zaměřenými aktivitami byla promyšleně rozvíjena především jemná i hrubá motorika účastníků. Prostor byl věnován také individuálním zájmům hudebním, pohybovým a výtvarným. Účastníci byli vedeni ke vzájemnému respektu a ohleduplnému přístupu k dospělým a spolužákům.

SPC má přehledně a funkčně nastavený systém evidence klientů, zakládá požadovanou dokumentaci s výjimkou vedení žádostí o následné poradenské služby. Z analýzy jednotně vedených spisů klientů vyplývá, že největší podíl poradenských služeb představuje psychologická a speciálně pedagogická diagnostika, vypracování zpráv a doporučení z těchto vyšetření. Pro komplexní posouzení stavu dítěte a žáka a optimálního nastavení jeho podpůrných opatření se v průběhu diagnostického procesu vhodně uplatňují vstupní informace od zákonných zástupců, ze školy a dalších subjektů (odborné lékařské zprávy, školní dotazníky aj.). Standardizované psychologické diagnostické nástroje, metody a postupy s ohledem na účel poradenských služeb, věk žáka a druh jeho znevýhodnění jsou náležitě a v plném rozsahu využívány psychology. Speciální pedagogové ze standardizovaných nástrojů cíleně používají zejména testy pro zjištění percepční úrovně. Vzhledem k tomu, že aktuálně nejsou dostupné standardizované diagnostické nástroje pro speciální pedagogy v plné šíři, odborní pracovníci si vytvářejí vlastní pedagogické nástroje (didaktické pomůcky), které jim pomáhají v co největší míře zjistit aktuální schopnosti a dovednosti klienta. Na základě získaných údajů nastavují optimální podpůrná opatření, jejichž účinnost se zpravidla ověřuje prostřednictvím metodické návštěvy přímo ve školách. SPC má promyšleně nastavenou spolupráci se školami, se kterými konzultuje zejména vhodnost začlenění klienta do kolektivu, aktuální nastavení individuálního vzdělávacího plánu a jeho následného vyhodnocení. Poskytuje také metodickou činnost formou pravidelných terénních výjezdů odborných pracovníků do škol, čímž zlepšuje dostupnost svých poradenských služeb. Odborní pracovníci, dle zájmu zákonných zástupců, poskytují klientům individuální nebo skupinovou intervenci, zaměřenou např. na komplexní rozvoj osobnosti nebo přípravu na přijímací řízení na střední školy. Úroveň poskytovaných služeb a metodická podpora zákonným zástupcům a školám směřuje k naplnění potřeb klientů. SPC pravidelně provádí evaluaci své činnosti, což napomáhá ke zkvalitňování poskytovaných poradenských služeb.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola pravidelně sleduje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání dětí a žáků, a to na základě pravidel stanovených ve školním řádu. Společným prvkem daných pravidel pro hodnocení je důraz na motivační složku, akcent na pokrok každého žáka s ohledem na jeho individuální vzdělávací předpoklady. Kritéria pro hodnocení jsou jasně a přehledně nastavena v dokumentech školy, a tak jsou dostupná a srozumitelná všem aktérům vzdělávání.

Pedagogická diagnostika je založena na důsledném pozorování dětí MŠ a důkladné znalosti jejich vývojových zvláštností. Učitelky vyhodnocují pokroky jednotlivých dětí a na základě zjištěných skutečností vytyčují další pedagogická opatření. U vypracovaných individuálních vzdělávacích plánů, plánů osobnostního rozvoje dětí nebo plánů individuální logopedické péče zohledňují doporučení školských poradenských pracovišť. Systém je ucelený, umožňuje systematické sledování rozvoje osobnosti každého dítěte a individualizaci jeho vzdělávání. V oblasti diagnostiky školní zralosti a poradenství při přípravě plánů osobního rozvoje spolupracuje škola se školskými poradenskými zařízeními, v menší míře má také možnost využít pomoc školní psycholožky. Individuální výsledky všech dětí a vhodné postupy jejich dalšího vzdělávání jsou pravidelně a systematicky projednávány na pedagogické radě a při každodenním kontaktu se zákonnými zástupci a pracovníky ústavní péče. Vzdělávací výsledky odpovídají možnostem a schopnostem dětí vzhledem k jejich věku a typu znevýhodnění. S ohledem na závažnost postižení většina z nich dokázala uplatnit základní návyky vhodného společenského chování i dodržovat hygienická pravidla. Na velmi dobré úrovni byly sociální dovednosti dětí. Měly osvojena pravidla soužití a plně respektovaly pokyny vyučujících. Vzhledem ke svým vzdělávacím potřebám dokázaly rozhodovat o svých činnostech či požádat o pomoc. Děti otevřeně komunikovaly, bez větších obtíží vyjadřovaly svá přání a potřeby. Měly přiměřeně rozvinutou motoriku, projevovaly odpovídající míru samostatnosti při činnostech. Velmi dobrých výsledků MŠ dosahuje při rozvoji řečových dovedností dětí, kdy využívá i alternativních komunikačních metod. Výtvarné a pracovní výrobky dětí vypovídaly o rozmanitosti použitých technik a materiálů i o jejich schopnosti vlastního tvořivého sebevyjádření. Dobrých výsledků dosahovaly i v rámci hudebních aktivit. Dokázaly sluchově rozlišit zvuky, s dopomocí zacházely s dětskými hudebními nástroji. Děti s lepšími vzdělávacími předpoklady měly osvojeny základní znalosti a dovednosti potřebné pro vstup do základního vzdělávání.

Škola pro hodnocení výsledků vzdělávání využívá zejména soustavné diagnostické pozorování, sledování výkonů žáka a jeho přístupu a také různé druhy testů, ústní zkoušení, praktické ověřování dovedností apod. Žáci i zákonní zástupci jsou o výsledcích průběžně informováni prostřednictvím deníčku a také díky každodennímu běžnému kontaktu s vyučujícími. Pedagogové méně využívají práci s portfoliem, díky kterému by žáci i jejich zákonní zástupci získávali přehledné informace o celkových posunech svého žáka.

Systém hodnocení je založen na okamžité zpětné vazbě, pozitivní motivaci a oceňování pokroku. Tento přístup se projevil i v celkových výsledcích školy. Škola nemá selhávající žáky, výrazně převažují udělené pochvaly nad kázeňskými opatřeními. Případné ohrožení školním neúspěchem pramení převážně z důvodu zhoršení zdravotního stavu žáka. Škola tyto situace systematicky řeší v úzké spolupráci se ŠPP. Žáci ZŠS jsou hodnoceni slovním hodnocením, stejně jako žáci střední školy. Ti jsou však u závěrečné zkoušky hodnoceni klasifikací.

Sledování výsledků zájmového vzdělávání ve ŠD probíhá na základě vlastního interního posouzení verbálních výstupů jednotlivých účastníků i hodnocením praktických činností jednotlivců i skupin. Vychovatelky účastníky aktivně podporují v individuálním rozvoji,

promyšleně je vedou k využívání získaných dovedností i v praktickém životě. Účastníci ŠD se pravidelně podílí na akcích organizovaných školou (vánoční besídka, prodejní výstavka zhotovených výrobků, účast na soutěžích převážně výtvarných a keramických, školy v přírodě apod.), žáci jsou výsledky těchto činností motivováni do zapojování se do dalších připravovaných aktivit.

Děti i žáci školy se účastní pravidelných i jednorázových soutěží a přehlídek s rozmanitým zaměřením. Důraz je kladen na pozitivní motivaci a na možnost zažít úspěch. Cílem je podpora rozvoje kompetencí žáků, a to zejména komunikativních, pracovních a hlavně sociálních. Žáci se zapojují do soutěží sportovních, recitačních, divadelních a výtvarných a dosahují v nich pravidelně úspěchů. Výsledky jejich práce jsou poté prezentovány na výstavách, vernisážích a v prostorách školy. Pro podporu čtenářské gramotnosti škola spolupracuje s místní knihovnou a ve spolupráci s Lama centrem rozvíjí environmentální vzdělávání.

Závěry

Vývoj školy

- V roce 2019 došlo ke sloučení Mateřské školy a základní školy Brno, Barvičova, příspěvkové organizace s Mateřskou školou speciální, základní školou speciální, praktickou školou Ibsenka Brno, příspěvkovou organizací.
- Ředitel průběžně obnovuje vybavení školy nejen nábytkem, ale i novými technologiemi (např. interaktivní panel, FlySky, interaktivní tabule) a kompenzačními pomůckami. Zahrada na pracovišti Barvičova byla vybavena novými herními prvky.
- Na pracovišti v Otnicích byla zřízena nová pracovní pozice speciálního pedagoga – logopeda, na pracovišti Ibsenova tandemový učitel, školní psycholog a v kmenových třídách základní školy speciální druhý asistent pedagoga, což zajistilo zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.
- Škola pořídila auto na převážení obědů, druhý osobní automobil umožňující mobilitu vedení při řízení školy a druhý devíti místný mikrobuse na přepravu žáků na aktivity mimo budovy školy.
- V posledních dvou letech se snížil aktivní přístup školy v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, avšak i nadále je důsledně cílený na absolvování vzdělávání v oblasti systému ucelené rehabilitace všech nově příchozích pedagogických pracovníků školy.
- Od roku 2020 je škola členem sítě Center metodické podpory pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Silné stránky

- Na základě závěrů propracovaného evaluačního systému, do kterého jsou zapojeni zákonní zástupci a všichni pedagogičtí pracovníci, vedení školy stanovuje reálné strategické cíle a vize s cílem zkvalitňovat průběh vzdělávání a klima školy, což se mu daří naplňovat. (1.1, 2.2)
- Škola se svým zapojením do projektů významně podílí na zvyšování kvality vzdělávání dětí a žáků s mentálním postižením nejen v Jihomoravském kraji, ale i na celostátní úrovni. (1.1)

- Škola v rámci reálných možností spolupracuje s vnějšími partnery na národní i mezinárodní úrovni, což napomáhá integraci žáků do společnosti a zvyšuje kvalitu jejich života. (1.5)
- Vysoce nadstandardní materiální podmínky mají pozitivní dopad na kvalitu poskytovaného vzdělávání. (2.4)
- Efektivní spolupráce učitelů a asistentů pedagoga v průběhu vzdělávání umožňovala individuální přístup k dětem a žákům a vytvářela nadstandardní podmínky pro jejich osobnostní rozvoj. (3.3)
- Vstřícný, respektující a empatický přístup všech pedagogických pracovníků k dětem, žákům a jejich zákonným zástupcům, promyšlené plánování výuky zohledňující individuální vzdělávací potřeby a možnosti dětí a žáků vedl k naplňování jejich vzdělávacích potřeb, k jejich maximálnímu rozvoji a k harmonické atmosféře mezi všemi účastníky vzdělávacího procesu. (3.2, 4.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Žáci v praktické škole a žáci základní školy speciální, kteří jsou vzděláváni podle Školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání základní škola speciální – díl I. nebyli v dostatečné míře vedeni ke vzájemné spolupráci a k sebehodnocení. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Příklady inspirativní praxe

- Škola si od poslední inspekční činnosti udržela vysokou kvalitu realizace systému ucelené rehabilitace, který je založený na podpůrných terapiích s cílem účinně stimulovat děti a žáky.
- Škola výrazně přispívá ke kvalitnímu vzdělávání žáků s mentálním postižením zařazených v rámci inkluze do běžných škol, vyučujícím předává praktické zkušenosti a zajišťuje jim metodickou podporu. Své zkušenosti rovněž předává i studentům vysokých škol a odborné veřejnosti prostřednictvím vydávaných publikací a pořádaných seminářů.
- Díky realizaci tranzitního programu získávají žáci praktické školy sociální a pracovní kompetence prostřednictvím asistované praxe u zaměstnavatele, což jim zajišťuje optimální podmínky pro přechod ze školního do pracovního prostředí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Všechny pedagogické a odborné pracovníky školy průběžně vzdělávat se záměrem zvyšování úrovně průběhu vzdělávání dětí a žáků.
- Na základě realizované hospitační činnosti poskytnout pedagogům objektivní zpětnou vazbu včetně metodické podpory a doporučení ke zlepšení průběhu vzdělávání.
- Při hodnocení žáků využívat portfolio, které by reflektovalo jejich vzdělávací i osobnostní posun.
- Důsledně sledovat a realizovat požadavky na poskytování poradenských služeb.

- Vzhledem k aktuálním prostorovým podmínkám pracoviště Barvičova vynaložit maximální úsilí pro realizaci koncepčních záměrů školy směřujících k vyřešení tohoto problému.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Jihomoravského kraje č. j.: 20/32 ze dne 30. dubna 2015 včetně Dodatků č. 1–2
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení IZO 110 300 742, údaje platné k 25. 2. 2019
3. Výkazy o jednotlivých činnostech školy k rozhodnému datu školního roku 2022/2023
4. Školní vzdělávací programy realizované v jednotlivých součástech ve školním roce 2023/2024
5. Školní řád základní a střední školy platný od 1. 9. 2021, Vnitřní řád školní družiny platný od 1. září. 2022, Školní řád mateřské školy platný od 1. 9. 2021, Vnitřní řád speciálně pedagogického centra ze dne 1. 9. 2023
6. Koncepce rozvoje školy 2018–2023, Hodnocení rozvoje školy 2018–2023 (nedatováno)
7. Strategický plán pro období 2023–2029
8. Roční plán rozvoje školy 2023–2024
9. Roční plán práce na školní rok 2023/2023
10. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy ve školním roce 2023/2024, přehled jeho realizace v letech 2022–2023
11. Výroční zprávy za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
12. Záznamy z jednání porad vedení, porad pracovišť (vzorek) a pedagogické rady ve školním roce 2023/2024
13. Plán hospitací a hospitační záznamy provedené ve všech součástech školy ve školních letech 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
14. Třídní knihy a přehledy docházky vedené v jednotlivých součástech školy ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
15. Katalogové listy žáků ZŠS a SŠ, osobní spisy dětí a žáků vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
16. Písemnosti žáků ZŠS a SŠ, jejich rukodělné a výtvarné práce (vzorek)
17. Protokoly o závěrečných zkouškách žáků v oborech vzdělávání, v nichž se dosahuje středního vzdělání s výučním listem ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
18. Výroční zpráva o činnosti školy za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
19. Rozvrhy hodin tříd pro školní rok 2023/2024

20. Rozpis přímé pedagogické činnosti v MŠ pro školní rok 2023/2024
21. Plánování: Třídní vzdělávací plán, Roční plán, Školní preventivní program, Plány individuálního rozvoje, Plány pedagogické podpory vedené ve školním roce 2023/2024
22. Hodnocení: Přehled výsledků pedagogické diagnostiky, Pololetní hodnocení třídního vzdělávacího programu, Roční hodnocení individuálních vzdělávacích plánů a plánů pedagogické podpory,
23. Rozpis pracovní doby pedagogických pracovníků MŠ platný pro školní rok 2023/2024
24. Plán práce školní družiny pro školní rok 2023/2024
25. Zápisové lístky do ŠD, žádost a rozhodnutí o přijetí do ŠD pro školní rok 2023/2024 (vzorek)
26. Spisová dokumentace klientů speciálně pedagogického centra vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
27. Dokumentace k finančním podmínkám školy, ověření poskytování školního stravování a zajištění bezpečnosti dětí a žáků v době jejich pobytu ve škole vedená ve školním roce 2023/2024

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jan Dusík, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jiří Černý, školní inspektor

Bc. Marcela Havlíčková, školní inspektorka

Mgr. Jana Polívková, školní inspektorka

Mgr. Marie Sponarová, školní inspektorka

Mgr. Zora Spurná, školní inspektorka

Mgr. Iveta Galušková, školní inspektorka

Bc. Dana Haláková, kontrolní pracovnice

Mgr. Dana Veselá, Ph.D., školní inspektorka

20.12.2023

Doložka z automatizované konverze dokumentu do elektronické podoby – z moci úřední

Dokument ČŠIB-2585/23-B vznikl převedením listinného dokumentu do elektronického dokumentu pod pořadovým číslem **3142382-000-231220153849**. Vzniklý dokument obsahem odpovídá vstupnímu dokumentu. Počet stran dokumentu: **12**

Vstup neobsahoval viditelný prvek, který nelze plně přenést na výstup.

Konverzi provedl subjekt: Česká školní inspekce, IČ: 00638994

Datum vyhotovení: **20.12.2023**

Poznámka:

Konverzí dokumentu se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených v dokumentu a jejich soulad s právními předpisy. Kontrolu doložky lze provést v centrální evidenci doložek na adrese <https://www.czechpoint.cz/overovacidolozky>.

3142382-000-231220153849